

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 6P/79/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4318201246
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Petříková
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2019:4318201246.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Levice v konaní pred sudkyňou JUDr. Martinou Petříkovou, vo veci starostlivosti o mal. C. zast. Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, dieťa rodičov: P. otec neurčený, o zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti na návrh H. a uloženie výchovného opatrenia, za účasti U. a Okresnej prokuratúry Levice, takto

r o z h o d o l :

I. Súd návrh na zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti z a m i e t a.

II. Súd d o č a s n e o d n í m a mal. C. z náhradnej osobnej starostlivosti U. a n a r i a d ť u j e mal. C. výchovné opatrenie - pobyt v Reedukačnom centre Vráble, Námestie Kpt. Nálepku 613, 952 01 Vráble za účelom zabezpečenia odbornej diagnostiky, najdlhšie na obdobie 6 mesiacov.

III. Súd u k l a d á navrhovateľke a U. povinnosť spolupracovať s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice a Reedukačným centrom Vráble.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľka, teta mal. C., podala na tunajší súd dňa 22.3.2018 návrh na zverenie mal. dieťaťa do jej náhradnej osobnej starostlivosti a zároveň žiadala, aby súd nariadil
6P/79/2018

neodkladné opatrenie, ktorým súd zverí maloletého do jej náhradnej osobnej starostlivosti. Ako uviedla v podanom návrhu, mal. dieťa je jej synovec, syn jej sestry, ktorá má aj syna U.. Matka obe deti zanedbávala, nestarala sa o ne, nechodila s nimi k lekárovi, prostredie, v ktorom žili na Ladislavovom dvore, pôsobilo na deti veľmi negatívne. Navrhovateľka žila od malička u svojej starej matky na Podhorí, za čo je vďačná, lebo nemusela vyrastať v prostredí ako teraz C., ktorý bol rozsudkom OS Levice č.k. 4P/9/2017-39 zo dňa 4.5.2017 zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke U. (matka navrhovateľky). Podľa navrhovateľky sa však podmienky v ich domácnosti ešte zhoršili. Stará matka starostlivosť o dieťa nezvláda. Navrhovateľka si ho často brávala do Štiavnice, s manželom sa mu neustále venovali. Keď mal po prázdninách odísť domov, poplakali si. Problémy s C. vyvrcholili najmä počas posledného roka. Starej matke stále uteká, potuluje sa po meste a vraj sa naučil fetovať. Stará matka prosila navrhovateľku, aby si synova vzala k sebe nastálo. Aj ho zapísali do školy v Banskej Štiavnici, ale na konci zimných prázdnin si po neho stará matka prišla, lebo jej chýbal. Následne C. viackrát svojvoľne nešiel do školy, musela ho hľadať polícia. Alexander sa do telefónu vyjadril, že bývať u navrhovateľky.

2. Podľa kolízneho opatrovníka aj mal. C. sa vyjadril, že by veľmi rád odišiel z Ladislavovho dvora, že ho toto prostredie a ľudia veľmi ovplyvňujú. Verbalizoval, že by veľmi rád išiel ku svojej tete H. u ktorej trávi celé letné i zimné prázdniny. Stará matka na odporúčanie OSPODaSK navštívila dňa 13.3.2018 pedopsychiatrickú ambulanciu MUDr. Mészárošovej. Na druhý deň stará matka oznámila, že C. pred ambulanciou ušiel, bol nájdený políciou dňa 16.3.2018 a privezený starej matke. Dňa 14.3.2018 bolo vykonané šetrenie v domácnosti navrhovateľky, ktorá žije v Banskej Štiavnici s manželom v jednoizbovom byte v centre mesta. Byt je skromne ale čisto a účelne zariadený, s kuchyňou a kúpeľňou. Navrhovateľka verbalizovala, že s mal. C. sú si veľmi blízki, navštevuje ich počas letných i zimných prázdnin. Dokonca sa so starou matkou dohodli, že v Štiavnici bude chodiť aj do školy. Avšak koncom zimných prázdnin si to stará matka rozmyslela. So zverením mal. dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky súhlasí aj jej manžel. Dňa 26.3.2018 kontaktovala OSPODaSK riaditeľka Špeciálnej základnej školy v Banskej Štiavnici, ktorá uviedla, že mal. C. po dohode s navrhovateľku do školy prijali a v dňoch 22. - 23.3.2018 bol už v škole. Riaditeľka uviedla, že rodinu navrhovateľky veľmi dobre pozná. Ich školu navštevoval syn navrhovateľky, ktorý sa vyučil za murára. S rodinou nikdy problémy neboli, čo sa týka zabezpečovania starostlivosti.

3. Uznesením č.k. 6P/79/2018-11 zo dňa 29.3.2018 súd neodkladným opatrením zveril maloletého do starostlivosti navrhovateľky.

4. Dňa 25.2.2019 ÚPSVaR Levice podal do prebiehajúceho konania návrh na uloženie výchovného opatrenia, a to umiestnenia maloletého do Reedukačného centra Vráble najdlhšie na 6 mesiacov z dôvodu, že u C. pretrvávajú problémy v správaní, jeho dochádzka do školy je nepravidelná. V Leviciach navštevoval Spojenú základnú školu internátnu, keď bol zverený navrhovateľke, navštevoval Špeciálnu Základnú školu v Banskej Štiavnici, avšak za mesiac január 2019 mal 17 neospravedlnených hodín. Fajčí, dostal sa do kontaktu s omamnými látkami, svojvoľne odchádza od príbuzných v Banskej Štiavnici do Levíc, kde sa zdržiava v spoločnosti mravne narušenej mládeže.
6P/79/2018

5. Uvedené skutočnosti na pojednávaní potvrdila navrhovateľka aj stará matka, ktorá uviedla, že sa chce tiež presťahovať do Banskej Štiavnice, aby mohla byť s mal. C., ktorý je na ňu naviazaný. Stará matka tiež dozнала, že mal. dieťa by malo navštevovať psychiatra a absolvovať aj liečenie v PN Kremnica, doteraz sa tak nestalo. O matke dieťaťa ani jedna z nich nemá informácie, matka podľa nich dlhodobo fetuje a už nevládze ani chodiť, je bezdomovkyňa.

6. V priebehu konania sa problémy s maloletým vystupňovali, prestal navštevovať školu v Banskej Štiavnici a nenastúpil ani do ŠZŠ v Leviciach. Z domácnosti navrhovateľky odišiel, nemá o ňom vedomosti. Zdržiaval sa u starej matky na Ladislavovom dvore, kde však len prespáva a cez deň sa potuluje po meste v spoločnosti mravne narušenej mládeže, užíva omamné prchavé látky. Vzhľadom na vážne ohrozenie riadneho psychického, fyzického a sociálneho vývinu dieťaťa, ho súd neodkladným opatrením zo dňa 2.10.2019 umiestnil do Reedukačného centra Vráble.

7. Matka sa pojednávania ani raz nezúčastnila.

8. Podľa § 44 ods. 1 Zákona o rodine náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

9. Podľa § 44 ods. 3 písm. a/ Zákona o rodine náhradnou starostlivosťou je zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“).

10. Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť

o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

11. Podľa § 45 ods. 2 Zákona o rodine pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

6P/79/2018

12. Podľa § 45 ods. 3 Zákona o rodine v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

13. Podľa § 45 ods. 4 Zákona o rodine osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

14. Podľa § 45 ods. 6 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stykať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

15. Podľa § 45 ods. 7 zákona o rodine vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

16. Podľa § 45 ods. 8 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

17. Podľa § 45 ods. 9 zákona o rodine súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to

najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

18. Podľa § 28 odsek 1 písm. a) Zákona o rodine súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa.

19. Podľa § 28 odsek 3 Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti vykonáva jeden z rodičov, ak druhý z rodičov nežije, je neznámy alebo ak nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu. Platí to aj v prípade, ak jeden z rodičov bol pozbavený rodičovských práv a povinností, ak mu bol výkon jeho rodičovských práv a povinností obmedzený alebo pozastavený.

20. Podľa § 37 odsek 3 písm. b) Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odníme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 45 alebo 48, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu na účely zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa pobyt v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov.

21. Podľa § 37 odsek 4 Zákona o rodine na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia alebo na zabezpečenie úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa počas výkonu výchovného opatrenia podľa odseku 2 alebo podľa odseku 3 súd môže rodičom dieťaťa, osobám, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcim osvojiteľom, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľom alebo poručníkovi, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, uložiť povinnosť spolupracovať so zariadením podľa odseku 2 alebo podľa odseku 3, s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom, inú povinnosť.

22. Podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

23. Podľa § 37 odsek 5 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže výchovné opatrenie podľa odseku 3 uložiť aj vtedy, ak jeho uloženiu nepredchádzalo výchovné opatrenie podľa odseku 2.

24. Z vykonaného dokazovania má súd preukázané, že navrhovateľka má síce zabezpečené vhodné bytové podmienky pre dieťa, zabezpečovala riadnu starostlivosť o maloletého, pokiaľ sa u nej nachádzal. Dlhodobo sú však s maloletým výchovné problémy, ktoré navrhovateľka toho času nevie riešiť, nerešpektuje ju. Maloletý nenastúpil ani do školy, nezvláda ho momentálne ani stará matka, pohybuje sa v spoločnosti mravne narušenej mládeže, požíva omamné látky, čo sú dôvody, pre ktoré bolo nutné návrh navrhovateľky zamietnuť a pre ochranu maloletého, jeho riadne psychického, fyzického a sociálneho vývoja nariadiť mu výchovné opatrenie za účelom odbornej diagnostiky, a to pobyt v Reedukačnom centre

Vráble. Zhodne sa vyjadрила tak kolízna opatrovníčka ako aj prokurátorka. Vzhľadom na uvedené súd maloletého dočasne odňal zo starostlivosti starej matky, ku ktorej sa po návrate z RC vráti a v prípade, že navrhovateľka bude mať naďalej záujem o jeho zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti, môže si podať znovu takýto návrh.

25. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP.

Poučenie:

Proti rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Levice, v 5 písomných vyhotoveniach.

Odvolanie len proti odôvodneniu nie je prípustné.

V odvolaní má byť uvedené, ktorému súdu je určené, kto ho podáva, ktorej veci sa týka, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), musí byť podpísané a datované.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.